

Onder de paraplu van wereldburgerschap **TEACH UP! 2030**

Susanna van Citters

Projectmedewerker Wereldburgerschap – Nuffic (NL)

Wat gaan we doen?

Tijd	
11:00 – 11.20	Welkom – “Je bent een wereldburger” (video) Visie op wereldburgerschap
11.20 – 12.00	Bouwstenen, praktijkvoorbeelden (video/tips & tricks)
12.00 – 12.20	Lesideeën, vaardigheden, internationale competenties, thema's en SDG's
12.20 – 12.30	Persoonlijke reflectie

Doelen

- Kennismaken met mogelijke **bouwstenen** van wereldburgerschap en de **competenties** die daarbij gebruikt worden: **praktijkvoorbeelden** uit Nederland.
- Kennismaken en herkennen van **internationale competenties** die de leerlingen opdoen met internationaliserings- en wereldburgerschaftsactiviteiten.

Eens/Niet eens?

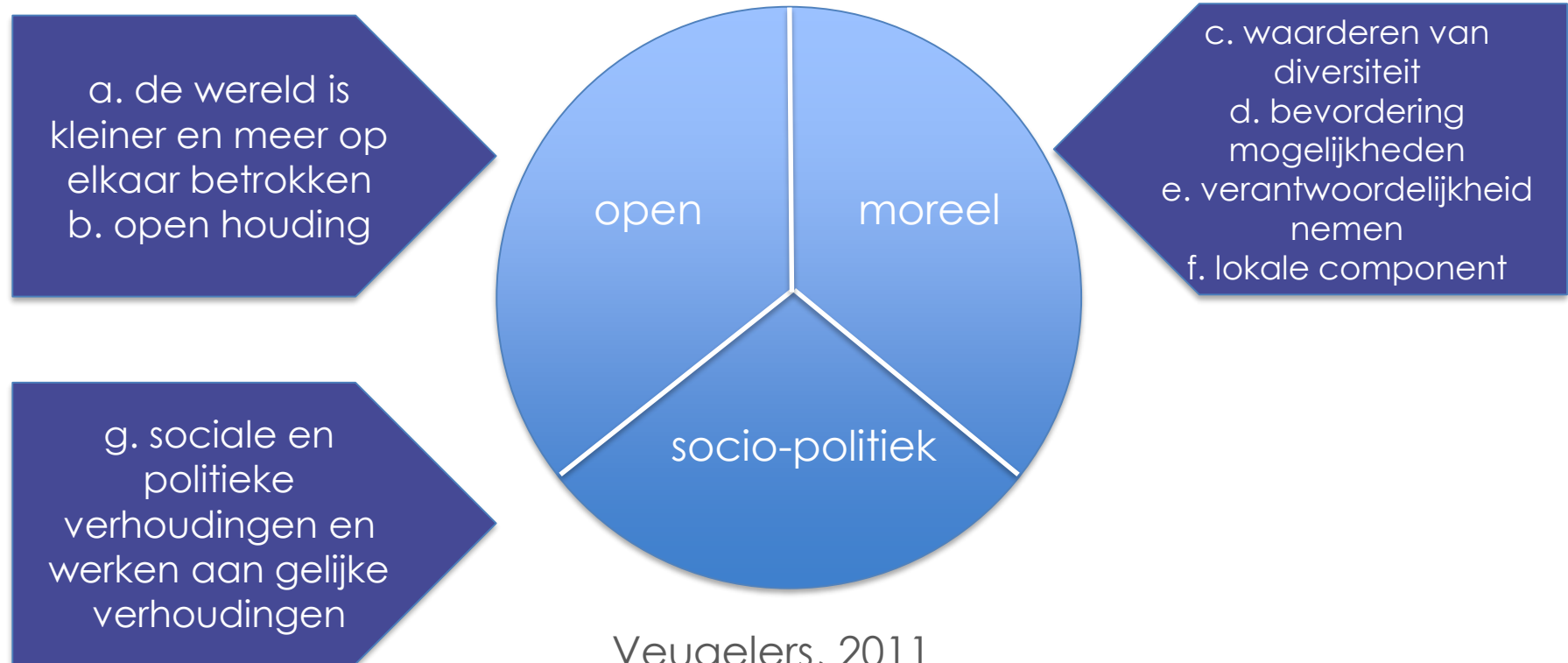
**Wanneer ben je een
wereldburger?**

Bron: filmpje van het Tropenmuseum Junior in Amsterdam over wereldburgerschap:

<https://www.youtube.com/watch?v=EjHU7j8E8vo>

Drie vormen van Wereldburgerschap

Veugelers, 2011

Burgerschap

Burgerschapsonderwijs rust leerlingen toe om op basis van eigen idealen, waarden en normen te functioneren in een democratische en diverse samenleving.

Drie centrale waarden:
vrijheid, gelijkheid en solidariteit

Uit: Visie op het leergebied (curriculum.nu)

*Gebaseerd op de definitie van de Onderwijsraad (2012)

Burgerschapsonderwijs draagt bij aan het ontwikkelen van het vermogen en de bereidheid om binnen de kaders van de democratische rechtsstaat een bijdrage te leveren aan de instandhouding of verdere ontwikkeling van een democratische cultuur.*

Wereldburgerschap

Je bent een wereldburger, wat bedoelen we daarmee?

- Je bent je bewust van wie je bent of wilt worden en je staat open voor anderen.
- Je voelt je betrokken bij de wereld om je heen, ver weg en dichtbij.
- Je realiseert je dat wat je doet, effect heeft op de rest van de wereld.
- Je zet je in voor een vreedzame, rechtvaardige en duurzame internationale samenleving, waarin iedereen meetelt.

Waarom wereldburgerschap?

Waarom vinden jullie wereldburgerschap op de basisschool belangrijk?

De Dukdalf

De Zijlwijkschool

Het Startpunt

De Enschedese
Schoolvereniging

Obs Stedeke

De Trampoline

De Opstap

Tips & Tricks

Wereldburgerschap op de Nederlandse basisschool:

Zes basisscholen geven advies over hoe je met internationalisering en wereldburgerschap aan de slag kunt gaan en delen hun ervaringen

Lees de artikelen met links naar interessante projecten en informatie:

- www.nuffic.nl/actueel/wereldburgerschap-op-de-basisschool-deel-1/
- www.nuffic.nl/actueel/wereldburgerschap-op-de-basisschool-deel-2/
- www.nuffic.nl/actueel/wereldburgerschap-op-de-basisschool-deel-3/

NCDO: 7 competenties, kennis

Een wereldburger

- kent de eigen samenleving (politiek, economisch, sociaal, ecologisch);
- begrijpt hoe deze zich verhoudt tot andere samenlevingen;
- ziet hoe ontwikkelingen in de wereld met elkaar samenhangen;
- snapt hoe afhankelijk wereldbewoners van elkaar zijn;
- kent het belang van een duurzame, ethisch verantwoorde levenswijze;
- weet hoe hij snel op de hoogte kan komen van wat zich op aarde afspeelt;
- beheerst meerdere (wereld)talen.

NCDO: 7 competenties, vaardigheden

Een wereldburger

- kan omgaan en communiceren met mensen met verschillende achtergronden;
- is in staat anderen te betrekken, met hen samen te werken en netwerken te vormen;
- weet (online) media, vervoers- en communicatiemiddelen te gebruiken;
- is in staat snel informatie te vinden en te doorgronden;
- kan omgaan met conflicten, snelle veranderingen en onzekere situaties;
- weet zich in te leven in wat anderen denken, voelen en willen;
- zet zich in om het leven van medemensen te verbeteren, hier én daar.

NCDO: 7 competenties, houding

Een wereldburger

- respecteert (en heeft interesse in) diversiteit in normen en waarden;
- voelt zich betrokken bij medemensen, in de eigen samenleving én elders;
- wil de wereld rechtvaardiger maken, conform de universele mensenrechten;
- voelt zich ongemakkelijk bij sociaal onrecht;
- gelooft een goede bijdrage te kunnen leveren aan de (mondiale) maatschappij;
- staat open voor samenwerking en nieuwe perspectieven of lessen;
- is bereid verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen acties.

NCDO: 7 competenties, reflectie

Een wereldburger

- ziet hoe de wereld hem beïnvloedt, bijvoorbeeld via kansen en uitdagingen;
- heeft door hoe hij op zijn beurt de wereld kan beïnvloeden;
- ziet dat hij via samenwerking vaak sneller of beter problemen oplost;
- vormt een gefundeerde mening over de wijze waarop zijn samenleving in elkaar zit;
- vormt een gefundeerde mening over internationale ontwikkelingen en relaties;
- is in staat andermans denken en doen kritisch te beoordelen;
- kan bij zichzelf nagaan of hij (mede gezien de context) het juiste denkt of doet.

Online module wereldburgerschap op de basisschool

Hier vindt U de link naar onze gratis e-learning:

www.internationalisering.nl/modules/wereldburgerschap/

Hierin gaat U onder meer praktisch aan de slag met de internationale competenties zoals beschreven door de voormalige organisatie voor kennis en advies over mondiaal burgerschap en internationale samenwerking.

Daarnaast vindt U voorbeelden van [lesideeën](#) op basis van de drie thema's uit de Canon voor Wereldburgerschap beschreven in de publicatie [Vensters op de Wereld](#) (NCDO en Universiteit van Utrecht).

Model van internationale competenties (Nuffic)

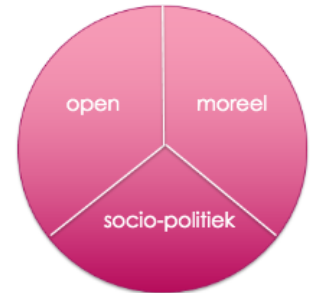
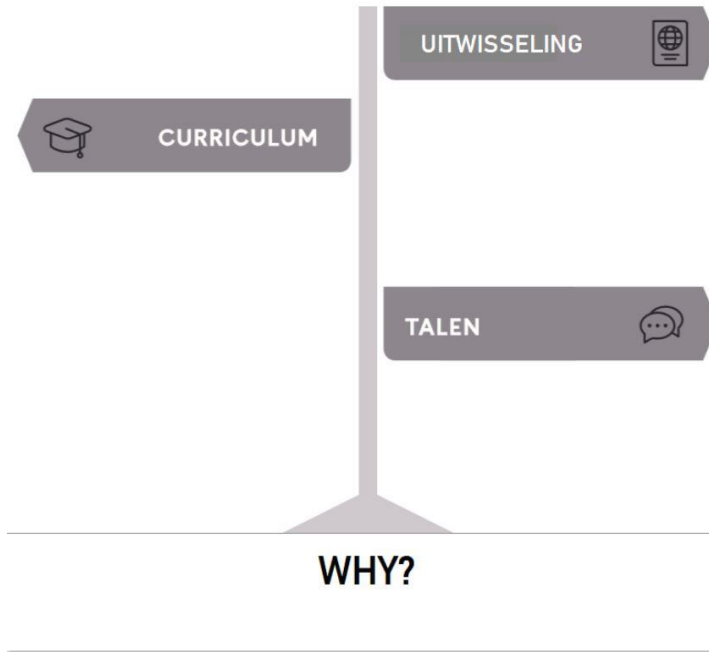
Model internationale competenties

Hier kunt U de publicatie 'model internationale competenties' downloaden met een toelichting erbij:

www.nuffic.nl/publicaties/model-internationale-competenties/

Wat doen jullie al?

Vormen van internationalisering van het onderwijs

How?

Verankering van wereldburgerschap in het curriculum

	Situationeel Iedere leerkracht op zijn eigen manier Geen schoolafspraken	Planmatig Individueel of per bouw In de vorm van projecten of thema's Geïntegreerd in de lessen	Planmatig en ook vanuit inbreng leerlingen of actualiteit Zelfonderzoekend plannend en evaluerend Geïntegreerd in de lessen	Vaste koppeling aan de ontwikkeling van sociale competentie, ingebed in alle activiteiten, binnen en buiten de lessen
Vooraf kennisgericht	LIGHT Het onderwijs moet leerlingen aanmoedigen om meer van de wereld te weten te komen			
Naast kennisgericht ook gericht op zelf onderzoeken en zelf ervaren		MEDIUM En om een bewustzijn te ontwikkelen voor het behoud van de aarde met respect voor al haar bewoners		
Naast kennis-, onderzoeks- en ervaringsgericht ook competentiegericht			STRONG Wat kan leiden tot houdingen, vaardigheden en reflectie die ook buiten en na school nog een blijvend effect hebben	

Verder met de 'how'

Het beleidsplan WB

Inhoud

1. Visie/missie school in relatie met wereldburgerschap
2. Doelstellingen
3. Beleidskeuzes en ambities
4. Organisatie van wereldburgerschap, verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden
5. Kwaliteitsbewaking
6. Hoe wordt ICT ingezet?
7. Informatie en PR
8. Scholing en netwerkvorming
9. Financiering
10. Evaluatie en afronding

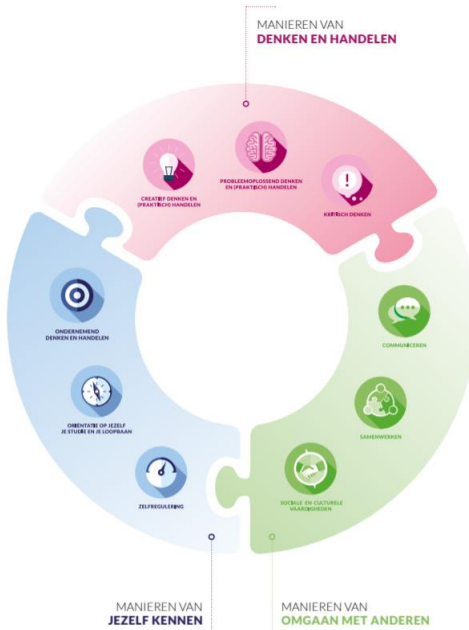
Volg onze online module:
[Schrijven van een
beleidsplan
internationalisering PO](#)

Meer online modules op:
www.internationalisering.nl

Brede vaardigheden

- Kritisch denken
- Creatief denken en (praktisch) handelen
- Probleemoplossend handelen en (praktisch) handelen
- Zelfregulering
- Ondernemend denken en handelen

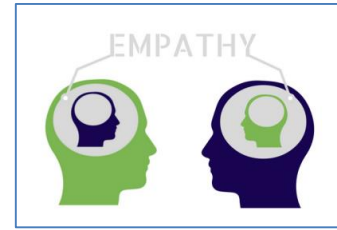

- Oriëntatie op jezelf, je studie en loopbaan
- Sociale en culturele vaardigheden
- Samenwerken
- Communiceren

Wereldburgerschap – OECD 2018

Brede vaardigheden + ...

- Intercultureel bewustzijn
- Interculturele sensitiviteit
- Interculturele communicatie

Intercultureel Bewustzijn

Kweek je door:

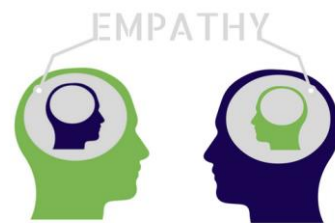
- Ontmoeting
 - voor de docent
 - voor de leerling (international classroom)
- Kennisontwikkeling
 - voor de docent
 - voor de leerlingen

Interculturele Sensitiviteit

Empathie kweek je door:

- Samenwerking/ contact met de ander
- Rollenspel
- Theater
- Filosoferen
- Debat
- Kritische denkvaardigheden
- Lezen
- Films

Empathy is about standing in someone else's shoes, feeling with his or her heart, seeing with his or her eyes.

Interculturele Sensitiviteit

- **Mondiale competentie** is het vermogen om mondiale en interculturele kwesties kritisch en vanuit verschillende perspectieven te bekijken, om te begrijpen welke invloed verschillen hebben op percepties, meningen en ideeën over jezelf en anderen, en om open, fatsoenlijk en effectief om te gaan met mensen met verschillende achtergronden, met respect voor de menselijke waardigheid [OESO, 2016].

Interculturele Communicatie

- Vreemde talen kennis/ luistertaal

+

- Bewust zijn dat je in een interculturele setting bent

+

- Sensitiviteit tonen: Empathie, respect, tolerantie, win-win, ...

